

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 iunie 2013

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Petru Ursache,

Judecătorii - Elena Covalenco, Ghenadie Nicolaev, Nicolae Gordilă, Iurie Bejenaru,

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de părțile vătămate Botezatu Maria și Botezatu Ion, și avocatul Mihail Scrob în numele inculpatului Scoarță Vitalie împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 21 martie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2013 în cauza penală privindu-l pe

Scoarță Vitalie Chiril, născut la 14 septembrie 1977, originar și domiciliat în r-nul Ialoveni, s. Puhoi,

Cauza a fost examinată în prima instanță de la 24.01.2011 pînă la 21.03.2012, în instanța de apel de la 11.05.2012 pînă la 06.02.2013, în instanța de recurs de la 23.04.2013 pînă la 25.06.2013.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-au prezentat:

Avocatul V.Catărău și părțile vătămate M.Botezatu, I.Botezatu, care au susținut recursul, solicitînd admiterea lui în sensul declarat și respingerea recursului avocatului în numele inculpatului ca nefondat.

Procurorul, care s-a pronunțat pentru admiterea recursului părților vătămate în sensul declarat și respingerea recursului declarat în numele inculpatului ca fiind neîntemeiat.

Avocatul M.Scrob și inculpatul V.Scoarță, care au solicitat admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, și respingerea recursului declarat de părțile vătămate fiind neîntemeiat.

Colegiul penal lărgit asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 21 martie 2012, Scoarță Vitalie a fost condamnat în baza art.264 alin.(1) Cod penal la 2 ani închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În temeiul art.90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 2 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunînd-se încasarea de la IM SIA „Moldasig” SRL în beneficiul lui Botezatu Maria a prejudiciului material în sumă de 2072 lei și de la Scoarță Vitalie a prejudiciului moral în sumă de 30000 lei.

2. În fapt, prima instanță a constatat că Scoarță Vitalie, la 05 octombrie 2010, ora 08.30, conducînd automobilul de model „VAZ 2107”, cu n/î UN AJ 664 și, deplasîndu-se pe traseul central al s.Puhoi, r-nul Ialoveni, cu o viteză de 60-70 km/h, prin sineîncredere, a încălcat cerințele art.42 pct.2, 3, art.45 alin.(1) pct.b), a), d), art.51 pct.b) din

Regulamentul circulației rutiere, nu a manifestat atenție sporită la circulație, nu a semnalizat intenția de a preseleca spre stînga, dorind să efectueze manevra de depășire a motocicletei „MT-10”, cu n/î IL AA 944, condusă de Botezatu Ion, nu a cedat efectuarea manevrei la stînga motocicletei indicate, deși acesta a semnalizat la timp intenția de manevră, și ca urmare unitățile de transport s-au tamponat, motocicleta răsturnîndu-se, cauzîndu-i ultimului, conform raportului de expertiză medico-legală nr.3022/D din 24.12.2010, vătămări corporale medii, iar pasagerului Botezatu Maria, care se afla pe motocicletă - vătămări corporale ușoare, stabilite în baza raportului de expertiză medico-legală nr.2891/D din 13.12.2010.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către părțile vătămăte Botezatu Maria, Botezatu Ion și avocatul Scrob Mihail în numele inculpatului, care au solicitat:

- părțile vătămăte, casarea acesteia în latura civilă, cu admiterea integrală a acțiunilor civile înaintate privind încasarea prejudiciului material în beneficiul lui M.Botezatu și a prejudiciului moral în beneficiul ambelor părți vătămăte, respectiv de 70000 lei și 100000 lei;

- avocatul în numele inculpatului, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare a acestuia, invocînd ilegalitatea și netemeinicia sentinței, care este bazată doar pe presupuneri; instanța nu a ținut seama că partea vătămăată I.Botezatu se deplasa cu motocicleta avînd-o ca pasager pe soția sa M.Botezatu, ambii fiind fără cască de protecție, motocicleta neavînd trecut revizia tehnică, fără poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă, fără permis de conducere de categoria „A”, iar în momentul depășirii, conducătorul motocicletei nu a semnalizat intenția sa de a preseleca spre stînga, pe porțiunea de șosea, unde în locul depășirii nu erau intersecții și traseul era liber de transporturi în ambele sensuri și la momentul cînd automobilul s-a îndreptat cu motocicleta, conducătorul motocicletei brusc a cotit la stînga, prin ce a încălcat cerințele pct.10, 11, 32, 39, 40, 42, 45, 51, 120 din Regulamentul circulației rutiere; organul de urmărire penală nu a numit și nu a efectuat expertiza autotehnică, aceasta fiind efectuată doar în cadrul cercetării judecătorești la cererea apărării, fapt ce vorbește despre efectuarea urmăririi penale neobiective și superficiale; suma prejudiciului moral încasat de la inculpat este exagerată, deoarece nu s-a ținut seama că însăși conducătorul motocicletei este vinovat de săvîrșirea accidentului rutier.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2013, a fost respins, ca nefondat, apelul părților vătămăte M.Botezatu și I.Botezatu și admis parțial apelul avocatului în numele inculpatului V.Scoarță, casată sentința în partea aplicării pedepsei și încasării prejudiciului moral, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre în partea dată, prin care lui V.Scoarță, recunoscut vinovat în baza art.264 alin.(1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale, ceea ce constituie 6000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

A fost admisă parțial acțiunea civilă dispunîndu-se încasarea de la V.Scoarță în beneficiul lui M.Botezatu a prejudiciului moral în sumă de 15000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Instanța de apel a constatat că concluziile primei instanțe referitor la vinovăția inculpatului sînt bazate pe probele administrate și verificate în ședința de judecată, și anume: declarațiile inculpatului, a părților vătămăte M.Botezatu și I.Botezatu, cît și materialele dosarului: informația parvenită telefonic referitor la tamponarea unităților de transport din 05.10.2010, procesele-verbale de cercetare la fața locului, de examinare a motocicletei, de cercetare a automobilului „VAZ 2107”, rapoartele de expertiză auto-

tehnică nr.2148 din 20.10.2011, de expertiză medico-legală nr.2891/D și nr.3022/D în privința părților vătămate, conform cărora la M.Botezatu au fost depistate vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată, iar la I.Botezatu - vătămări corporale medii, probe care, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, corect au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblul din punct de vedere al coroborării lor, acțiunile inculpatului fiind just încadrate în baza art.264 alin.(1) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a conchis că sentința urmează a fi casată în partea stabilirii pedepsei inculpatului considerînd-o prea aspră, instanța nemotivînd necesitatea aplicării pedepsei cu închisoarea în cazul în care sancțiunea legii penale imputate prevede și alte pedepse alternative, iar la individualizarea ei, nu s-a ținut seama de toate circumstanțele comiterii infracțiunii, datele despre persoana inculpatului, aflarea la întreținerea lui a copilului minor, din care considerente a ajuns la concluzia că reeducarea și corectarea inculpatului V.Scoarță poate avea loc prin aplicarea unei pedepse mai blînde, sub formă de amendă și fără privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport.

La fel, instanța de apel, cu trimitere la art.1422, 1423 Cod civil, a considerat că mărimea prejudiciului moral pretinsă de M.Botezatu de la inculpat este exagerat de mare, avînd în vedere și faptul că condamnarea inculpatului pentru fapta comisă de asemenea contribuie la respectarea dreptului părții vătămate prevăzut de art.20 al Constituției R.Moldova, privind satisfacția efectivă împotriva actelor care le-au violat drepturile, interesele sale legitime și în sens moral.

În ce privește acțiunea civilă înaintată de partea vătămată I.Botezatu, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată urmînd a fi respinsă, motivînd că acesta, în calitate de conducător al motocicletei, nu a respectat prevederile Regulamentului circulației rutiere privind obligația de a purta cască de protecție, că nu dispunea de permisul de conducere respectiv, de polița de asigurare, că a admis cotirea bruscă și deplasarea mijlocului de transport pe traseul de circulație, circumstanță ce a contribuit la producerea accidentului rutier.

5. Împotriva sentinței și deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare părțile vătămate M.Botezatu și I.Botezatu, și avocatul M.Scrob în numele inculpatului V.Scoarță, care au solicitat:

- părțile vătămate, casarea parțială a acestora, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie dispusă admiterea acțiunilor civile înaintate, încasarea prejudiciului moral în contul lui M.Botezatu și I.Botezatu în mărime de 70000 lei și, respectiv, de 100000 lei, și menținerea sentinței în partea aplicării pedepsei penale inculpatului, din motiv că la stabilirea acesteia, instanța de apel nu a luat în considerație faptul că inculpatul nu a recunoscut vina și nu a recuperat prejudiciul cauzat, stabilindu-i o pedeapsă în formă de amendă, iar prima instanță a ținut seama de toate circumstanțele faptei și aplicarea pedepsei condiționate deja este una mai blîndă decît cea prevăzută de lege; că pretinsele încălcări ale Regulamentului circulației rutiere comise de I.Botezatu nu au legătură cauzală directă cu producerea accidentului, că instanța de apel nemotivat a diminuat suma prejudiciului moral încasat în beneficiul părții vătămate M.Botezatu și ilegal a respins acțiunea civilă a părții vătămate I.Botezatu, privîndu-l de dreptul de a-i fi adjudecat prejudiciul moral;

- avocatul M.Scrob în numele inculpatului care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.8), 12) Cod de procedură penală, casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare a inculpatului, pe motiv că în acțiunile acestuia nu

au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate și faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită, invocând că inculpatul nu a încălcat Regulamentul circulației rutiere, manevra de depășire fiind efectuată cu respectarea regulilor circulației rutiere; că vinovat în producerea accidentului rutier este I.Botezatu, care era fără permis de conducere de categoria „A” și fără cască de protecție, motocicleta neavând trecută revizia tehnică, fără poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă, iar în momentul depășirii, conducătorul motocicletei nu a semnalizat intenția sa de a preselecta spre stînga, prin ce a încălcat cerințele pct.10, 11, 32, 39, 40, 42, 45, 51, 120 al Regulamentului circulației rutiere, în rest invocând aceleași motive ca și în apel, descrise la pct.3 al prezentei decizii.

6. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursurile urmează a fi admise cu casarea deciziei instanței de apel din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în temeiul dispozițiilor art.417 alin.(1) pct.8) din același cod, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept, care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Totodată, Colegiul penal atestă că, potrivit art.384 alin.(3) Cod de procedură penală sentința judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, în sensul expunerii în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

Instanța de apel, ignorînd prevederile normei procedurale enunțate, în partea descriptivă, la pagina 3 a deciziei, ajunge la concluzia că „...Scoarță Vitalie, dorind să efectueze manevra de depășire a motocicletei...condusă de Botezatu Ion, nu a cedat efectuarea manevrei la stînga motocicletei indicate, deși acesta a semnalizat la timp intenția de manevră, și ca urmare, unitățile de transport s-au tamponat...” (f.d.31, v.2).

În continuare, conform deciziei recurate, instanța de apel la pagina 6 a deciziei face o altă concluzie „...Ion Botezatu...în calitate de conducător al motocicletei... a admis cotirea bruscă și deplasarea mijlocului de transport peste traseul de circulație...ce a contribuit la producerea accidentului rutier” (f.d.37, v.2), iar în partea dispozitivă a deciziei se indică că se menține sentința instanței de fond de condamnare a lui Scoarță Vitalie în baza art.264 alin.(1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a tras două concluzii care se contrazic una pe alta, pe de o parte recunoaște vinovăția lui V.Scoarță că nu a cedat efectuarea manevrei la stînga motocicletei conduse de I.Botezatu, deși acesta a semnalizat la timp intenția de manevră, iar pe de altă parte indică că I.Botezatu a admis cotirea bruscă și deplasarea mijlocului de transport peste traseul de circulație, ceea ce a contribuit la producerea accidentului rutier.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că motivarea soluției instanței de apel contrazice dispozitivul hotărîrii adoptate.

Totodată, analizînd conținutul deciziei atacate în raport cu motivele invocate de către părțile vătămate M.Botezatu și I.Botezatu, Colegiul consideră că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către aceștea în apelurile declarate referitor la acțiunea civilă.

Astfel, părțile vătămate în apelurile declarate au invocat ilegalitatea parțială a sentinței în latura civilă, considerînd că suma prejudiciului moral urmează a fi încasată în mărime de 70000 lei pentru M.Botezatu și, respectiv, 100000 lei pentru I.Botezatu, deoarece în urma accidentului rutier le-au fost cauzate vătămări corporale ușoare și, respectiv, medii. În recursul declarat părțile vătămate au invocat că instanța de apel fără a

dezbate argumentele acestora referitor la despăgubirile solicitate, fără careva motive, a diminuat cuantumul acestuia încasat în beneficiul lui M.Botezatu pînă la 15000 lei, iar acțiunea civilă înaintată de partea vătămată I.Botezatu, în partea încasării prejudiciului moral, neîntemeiat a fost respinsă, de rînd ce altei părți vătămate i-a fost încasat acest prejudiciu.

Reieșind din faptul că instanța de apel l-a recunoscut vinovat pe V.Scoarță în comiterea accidentului rutier, în rezultatul căruia părții vătămate I.Botezatu i-au fost cauzate vătămări corporale medii, instanța urma să se expună asupra acțiunii civile reieșind din circumstanțele reale ale cauzei, dacă a suportat sau nu partea vătămată suferințe morale și psihice în urma accidentului rutier.

Erorile menționate mai sus sînt erori de drept procedural și se încadrează în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și sînt temeiuri de recurs.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care instanța de recurs constată erori de drept ce sînt temei de recurs și acestea nu pot fi corectate de instanța de recurs, aceasta dispune casarea hotărîrii atacate și rejudecarea cauzei de către instanța a cărei hotărîre se casează.

În speța examinată Colegiul consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină seama de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, să judece apelurile din punct de vedere al stării de fapt și de drept, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate de părți și, în dependență de situația constatată, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de părțile vătămate Botezatu Maria și Botezatu Ion, și avocatul Scrob Mihail în numele inculpatului Scoarță Vitalie, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2013, în cauza penală în privința lui Scoarță Vitalie și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședință publică la 09 iulie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Elena Covalenco

Ghenadie Nicolaev

Nicolae Gordilă

Iurie Bejenaru